

ВИДИ ЛОГІСТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА

*Мазена В. О., здобувач вищої освіти-бакалавр 2 року навчання,
vika99274@gmail.com*

*Науковий керівник: Водолажська Т. О., к. е. н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

У теперішніх обставинах господарювання велика кількість підприємств використовує логістичну стратегію управління, яка застосовується задля якнайменших витрат логістичних каналів та забезпечення здатності до конкуренції. Стратегія певною мірою служить для розробки результативної логістичної системи управління, як налаштований процес управління, інформаційними, товарними потоками між постачальниками, підприємством та споживачами. В обставинах перемінливого ринку та мало напрацьованих діями на ниві науки моделей створення всеможливих планів, створення логістичної системи часто відбувається несподівано і вельми часто неефективно [1].

Логістична стратегія – це одна з функціональних стратегій підприємства (поряд з виробничою, фінансовою, маркетинговою, стратегією розвитку та ін.), що ототожнюється в логістичних системах і базується на таких намірах: оптимізація рівня запасів, мінімізація часу переміщення матеріалів і виробів, забезпечення високого рівня логістичного сервісу, мінімального акцептованого рівня загальних витрат у логістичному каналі [2].

Логістичні стратегії – подібно, як і інші функціональні стратегії, взаємопов'язані із конкурентними стратегіями, які насамперед можна трактувати як такі, що безпосередньо розвивають стратегії конкуренції [2].

У науковій літературі [1 - 8] виділяють різну кількість відмінних різновидів логістичних стратегій. Так, наприклад у роботі [3] до видів основних логістичних стратегій відносять: стратегію мінімізації логістичних витрат та інвестування у логістичну мережу, максимальне покращення логістичного сервісу, максимізації доходу та прибутку, підвищення конкурентних переваг підприємства.

У праці [4] виділено три види стратегій логістичної системи підприємства : постачання; виробництва; розподілу.

Логістична стратегія найчастіше відноситься до галузі практичної діяльності і в ній проявляється. Наприклад, стратегія як спосіб дій може виявитися корисною, коли для очевидного способу досягнення

бажаної мети недостатньо наявних ресурсів. Часто завданням логістичної стратегії є ефективне використання наявних матеріальних, інформаційних, фінансових, енергетичних, часових, людських, правових ресурсів для досягнення основної мети. Стратегія досягає основної мети через рішення проміжних тактичних завдань. Тактика є інструментом реалізації стратегії і підпорядкована основній меті стратегії.

Одним із тих, хто виділив чотири види основних логістичних стратегій є Д. Дж. Бауерсокс: стратегія, заснована на досягненні максимальних переваг; стратегія, основу якої складає досягнення короткострокової максимізації прибутку; стратегія, на основі досягненні мінімальних загальних витрат; стратегія, основу якої складає досягнення максимального рівня обслуговування споживачів [5].

Схема відтворення кожної з цих стратегій акцентує увагу на двох головних компонентах: витрати та якість обслуговування. Для прийняття рішення про остаточний вибір тієї чи іншої стратегії порівнюють витрати певної логістичної системи з рівнем обслуговування споживачів, на який вона розрахована [6].

У іншому літературному джерелі [7] автори виділяють перелік загальних логістичних стратегій: «худа» стратегія; динамічна стратегія; стратегія, заснована на стратегічній згуртованості; стратегія формування спілок з постачальниками та замовниками; стратегія широкої диференціації; стратегія на основі захисту навколишнього середовища; стратегія диверсифікації; стратегія фокусування; стратегія зростання.

«Худа» стратегія базується на принципі управління затратами та передбачає досягнення найменших загальних витрат. Головна мета - виконувати кожну операцію, використовуючи якнайменше кожного виду ресурсів: людей, простору, запасів, обладнання, часу і т.д. Для цього в рамках її реалізації прагнуть відшукати способи усунення незадовільних витрат ресурсів.

Динамічна стратегія аналогічна до стратегії, заснованій на досягненні максимального рівня обслуговування споживачів, ґрунтується на забезпеченні високої якості обслуговування споживачів і також на оперативне реагування на появу нових або зміну попередніх умов. Схема розробки даної концепції передбачає першочерговий облік двох характеристик динамічності :

- швидкості реакції на зміну зовнішніх умов;

- гнучкості діяльності, тобто здатності коригувати логістичні характеристики з урахуванням запитів окремих споживачів.

Стратегія, заснована на стратегічних єднаннях, базується на формуванні союзів з постачальниками і замовниками, які створюються для того, щоб домогтися максимальної ефективності ряду постачання за рахунок того, що всі члени групи спільно працюють і отримують вигоди від тривалого співробітництва [7].

Стратегія широкої диференціації спрямована на доповнення товарам компанії виняткових рис, що відрізняються від товарів фірм-конкурентів, що залучає більшу кількість покупців [8].

Під стратегією навколишнього середовища розуміють сукупність технологічних, технічних і організаційних методів, що спрямовані на уникнення або повне виключення забруднення біосфери.

Відомі й інші види логістичних стратегій, в яких увага управлінців концентрується на певних елементах діяльності підприємства. Наприклад у роботі [7] виділені такі їх різновиди :

- логістична стратегія, заснована на зменшенні часу виконання логістичних операцій, зокрема в рамках здійснення цієї концепції прагнуть забезпечити якнайшвидшу доставку. До цього типу відноситься стратегія «стиснення часу», яка схожа на «худу» стратегію, але акцентує увагу на усуненні непотрібних витрат часу в ланцюзі постачання, тобто таких, протягом яких цінність до продукції не додається;

- логістична стратегія, заснована на поліпшеній продуктивності, в ній основна увага приділяється максимально можливому використанні наявних ресурсів. На відміну від схожої з нею «худої» стратегії, де шукають шляхи позбутися від непотрібних виробничих потужностей і ресурсів, тут прагнуть максимально використовувати ці надлишки;

- логістична стратегія зростання, заснована на прагненні отримати економію витрат шляхом збільшення масштабів діяльності, зокрема, шляхом розширення географічних зон, збільшення частки ринку і т.д.;

- логістична стратегія диверсифікації, орієнтована на максимально широку сферу послуг, асортимент продукції, видів діяльності;

- логістична стратегія спеціалізації, налаштована на вузький діапазон послуг, асортимент продукції, видів діяльності;

- логістична стратегія зростання, яка має на меті додати якомога більше цінності до кінцевого результату продукту.

Логістичні стратегії є достатньо важливою рушійною силою для досягнення стратегічних цілей підприємства, для підтримання конкурентоспроможності підприємства на ринку. Вони пов'язані і з іншими стратегіями, а також охоплюють усі можливі сфери діяльності (постачання, виробництво тощо). При правильному використанні логістичних стратегій можна побачити зменшення загальних витрат та підвищення рівня обслуговування клієнта, тобто збільшення ефективності діяльності та досягнення цілей підприємства, а саме: поява перспективи розвитку та росту діяльності підприємства [8].

Таким чином, саме вибір логістичної стратегії підприємства у сучасних умовах є важким процесом узгодження необхідності мінімальних витрат за умови забезпечення покращення логістичного обслуговування та максимізації доходів, а також підвищення конкурентних переваг.

Література.

1. Пальчик І.М. Формування логістичної стратегії підприємства у сучасних умовах господарювання. *Ефективна економіка*. 2014. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3575>.
2. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т. 2. / С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ : Видавничий центр «Академія», 2000. 864 с.
3. Короткий Ю.В. Логістична стратегія як засіб формування логістичного потенціалу. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. Серія Економіка*, 2015. № 4. С. 106-115.
4. Види стратегій логістичної системи підприємства. *Економіка*: веб-сайт. URL : https://studopedia.su/6_27805_vidi-strategiy-logistichnoi-sistemi-pidpriemstva.html
5. Схема розробки логістичної стратегії. *Логістика*: веб-сайт. URL : https://studme.com.ua/1151040914315/logistika/shema_razrobotki_logisticheskoy_strategii.htm.
6. Тюріна Н.М., Гой І.В., Бабій І.В. Логістика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 392 с.
7. Схема розробки логістичної стратегії. *Логістика* : веб-сайт. URL: https://studme.com.ua/1151040914315/logistika/shema_razrobotki_logisticheskoy_strategii.htm.
8. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління : навч. посібн. Київ: ЦУЛ, 2003. 396 с.